

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВАРНА

Утвърдил,
ЕРДЖАН СЕВАЙТИН
Директор на РИОСВ-Варна

ДОКЛАД

от

контролна проверка по прилагане на екологичното законодателство

Обект: Инсталация за дикалциев фосфат (ДСР) и инсталация за фосфорна киселина, гр. Девня Индустриална зона - юг

Дата на извършване на проверката: 19.11, 20.11. и 21.11.2024 г.

Място на извършване на проверката: гр. Девня Индустриална зона - юг, поземлен имот № 20482.505.548, собственост на "Технофос" АД, гр. Девня

Основание за проверката: Изпълнение на Заповед № 194/21.10.2024 г. на Директора на РИОСВ-Варна, на основание чл. 154 от Закона за опазване на околната среда и Годишен план за контролната дейност на РИОСВ-Варна за 2024 г.

Цел на проверката: Основна цел на проверката е осъществяване на текущ контрол на инсталацията за дикалциев фосфат (ДСР) и инсталацията за фосфорна киселина, находящи се в гр. Девня, индустриална зона - юг и спазване на поставените условия и срокове за изпълнение в Комплексно разрешително (КР) № 622-Н0/2023 г. на "Технофос" АД, гр. Девня, както и законовите задължения на притежателя му, произтичащи от ЗООС, специализираните закони и подзаконовите нормативни актове.

Извършена е проверка на място и по документи на производствената площадка, във връзка с работата на посочените инсталации, техния капацитет, използване и съхранение на ресурси (вода, електро- и топлоенергия, суровини, спомагателни материали и горива), емисии в атмосферния въздух, отпадъчни води, шум, управление на отпадъците, опазване на почвата и подземните води, резултати от извършен мониторинг, мерки за предотвратяване и действие при аварии.

Проверените условия и констатациите за тяхното изпълнение са отразени в "Списък за проверка на изпълнението на условията поставени с КР № 622-Н0/2023 г. на "Технофос" АД, гр. Девня и обхваща периода 19.05.2023 г. до 31.10.2024 г.

Резултати и заключения от извършената проверка: Проверени са следните условия: Условие № 2. Инсталации, обхванати от това разрешително; Условие № 3. Обхват; Условие № 4. Капацитет на инсталациите; Условие № 5. Управление на околната среда; Условие № 7. Уведомяване; Условие № 8. Използване на ресурси; Условие № 9. Емисии в атмосферата; Условие №10. Емисии на отпадъчни води; Условие № 11. Управление на отпадъците; Условие № 12. Шум; Условие № 13. Опазване на почвата и подземните води от замърсяване; Условие № 14. Предотвратяване и действия при аварии; Условие № 15. Преходни и аномални режими на работа; Условие № 16. Прекратяване на работата на инсталациите или на части от тях.

Основна дейност на дружеството е разлагане на фосфорит, с цел получаване на фосфорна киселина и дикалциев фосфат, сушене и гранулиране на фосфатни торове. Инсталацията за солно-кисело разлагане работи периодично при извършване на демонстрационни тестове. Към момента на проверката не се констатира промяна в основната дейност извършвана на площадката на „Технофос“ АД, гр. Девня. Не са констатирани нарушения от страна на дружеството, произтичащи от други нормативни актове.

От извършената проверка се установи:

1. Инсталации, които попадат в обхвата на Приложение № 4 към ЗООС:

Инсталация за солно-кисело разлагане на фосфорит за получаване на фосфорна киселина и дикалциев фосфат, сушене и гранулиране на фосфатни торове с маркировка „ЕО TOP“, включваща: Инсталация за дикалциев фосфат (ДСР), попадаща в обхвата на т. 4.3 от Приложение № 4 към ЗООС и Инсталация за фосфорна киселина, попадаща в обхвата на т. 4.2, буква „б“ от Приложение № 4 към ЗООС

2. Инсталации, които не попадат в обхвата на Приложение № 4 към ЗООС:

- Водогреен котел с мощност - 0.32 MW;
- Парогенератор (бойлер) за производство на техническа пара – 0.78 MW.

За строеж „Иновационен център „Технофос“, находящ се в УПИ 548 - за промишлено и складово строителство по плана на гр. Девня (поземлен имот с идентификатор 20482.505.548 по кадастралната карта на кадастралните регистри на гр.Девня) е издадено разрешение за ползване № СТ-05-1283/15.08.2016 г. от Зам. Началника на ДНСК, гр. София. Дейностите, които се извършват на площадката на „Технофос“ АД, Промислена зона - юг, гр. Девня са разрешени с КР № 622-НО/2023 г. издадено от Изпълнителния директор на ИАОС (в сила от 19.05.2023 г.). На площадката са разположени и се експлоатират единствено инсталациите, разрешени с Условие 2 от настоящото КР. Инсталацията за солно-кисело разлагане на фосфорит за получаване на фосфорна киселина и дикалциев фосфат, сушене и гранулиране на фосфатни торове работи периодично при извършване на демонстрационни тестове. В момента на проверката инсталацията не е в работен режим. От инсталациите извън Приложение № 4 в експлоатация е водогреен котел с мощност – 0.32 MW. Същият се използва за отопление на административната сграда. Парогенератор (бойлер) с мощност 0.78 MW се използва за производствени нужди- производство на техническа пара. Водогрейния котел не е в работен режим.

Условие № 2.1 Експлоатацията на инсталациите по **Условие 2**, попадащи в обхвата на Приложение № 4 към ЗООС при 24-часов непрекъснат производствен процес не надвишават посочените разрешени с КР общо 70 дни за една календарна година.

Условия № 2.1 и 2.2. При всяко пускане и спиране на инсталациите по Условие 2 операторът уведомява РИОСВ-Варна. Информацията се докладва като част от ГДОС за съответната година.

Условие № 3. Обхват

Всички планове и програми, неразделна част от разрешителното се съхраняват на площадката. Операторът сназва задълженията си произтичащи от други нормативни актове. Представен е Генерален план на площадката на която е обозначено разположението на инсталациите по Условие 2.

Условие № 4. Капацитет на инсталациите

В периода 19.05.2023 г.- 31.12.2023 г. инсталация за производство на дикалциев фосфат (ДСР) е работила 118 часа с общо произведено количество дикалциев фосфат 15 тона. За същият период инсталацията за фосфорна киселина не е работила. В периода 01.01.2024 г.- 20.11.2024 г. инсталация за производство на дикалциев фосфат (ДСР) е работила 29 часа с общо произведено количество 86.308 т дикалциев фосфат, от които 41.272 т дикалциев

фосфат са изразходвани за производство на фосфорна киселина. За същият период инсталацията за фосфорна киселина е работила 17 дни с произведени 77,078 т фосфорна киселина. Към настоящият момент капацитетите на инсталациите не са надвишени. Месечното и годишното производство за инсталациите по **Условие 2**, които попадат в обхвата на Приложение № 4 към ЗООС се отразява в електронна таблица (отчет) за консумациите на суровини, и количество произведени продукти. Годишното производство за инсталациите по Условие № 2 е докладвано, като част от ГДОС за 2023 г.

Условие № 5. Управление на околната среда

Операторът осъществява системно управление по околна среда, съобразено с изискванията на приложимите заключения за НДНТ. Всички инструкции за експлоатация и поддръжка, изисквани с разрешителното са изработени, налични са на площадката и се прилагат. Извършва се документиране на информацията в съответствие с изискванията на условията в комплексното разрешително.

Условие № 8. Използване на ресурси

Условие № 8.1. Използване на вода:

„Технофос“ АД използва вода за производствени нужди (включително и охлаждане), съгласно сключен договор с „В и К - Варна“ ООД. При експлоатацията на инсталацията по Условие 2, количеството на използваната вода за производствени нужди не превишава посоченото в Таблица 8.1.2. Изразходваното количество вода за производствени нужди (включително охлаждане) се измерва чрез измервателни устройства, обозначени на Приложение № П-4.2, към Заявлението - 1 бр. Резултатите се отразяват в електронен дневник. Годишната консумация на вода се изчислява въз основа на информацията в електронния дневник. Извършват се проверки на техническото състояние на водопроводната мрежа. Резултатите от проверките се документират в дневник и се съхраняват на площадката.

Условие № 8.2. Енергия:

Условие 8.2.1. Използване на енергия

Изразходваните количества електроенергия се отчитат чрез измервателното устройство, отбелязано на Приложение П-4.3 към Заявлението - 1 бр. електромер. Същите не превишават разрешените количества в КР. Консумацията на топлоенергия от инсталациите по Условие № 2, попадащи в обхвата на Приложение № 4 към ЗООС се изчислява по изчислителен метод. Не е изготвена методика за изчисляване. Прилага се инструкцията за оценка на съответствието на измерените/изчислените количества консумирана електроенергия и топлоенергия с определените такива в Условие 8.2.1.1. Изчислените стойности на годишните норми за ефективност при употребата на електроенергия и топлоенергия за инсталациите по Условие № 2, както и резултатите от оценката на съответствието на изразходваните количества електроенергия и топлоенергия се докладват ежегодно, като част от ГДОС за съответната година.

Условие № 8.3. Суровини, спомагателни материали и горива

Условие 8.3.1. Употреба

При работата на инсталациите по Условие 2 се използват единствено суровините посочени в Таблица 8.3.1.1, като не превишават нормите на ефективност.

Условие № 8.3.4. Съхранение на суровини, спомагателни материали, горива и продукти

В инсталация за производство на дикалциев фосфат опасните химични вещества и смеси, които се използват или произвеждат при производствения процес са: фосфорит, солна киселина (HCl 33%), сярна киселина (H₂SO₄ 96%), хидратна вар (Ca(OH)₂), калциев карбонат (CaCO₃), калциев хлорид 15% р-р (CaCl₂), калциев сулфат дихидрат (CaSO₄ x 2H₂O), натриев хипохлорид (NaOCl), натриев хидроксид (NaOH 20-50%), антипенителни добавки, флокулант и природен газ. Операторът поддържа в наличност ИЛБ за всички употребявани и произвеждани ОХВ и С. ИЛБ са изготвени в съответствие с изискванията на Приложение П

на Регламент (ЕО) 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), изменено с Регламент (ЕС) 2020/878 на Комисията. Съхранението на ОХВ и С е в съответствие с условията за съхранение, посочени в раздел 7.2. на ИЛБ и в съответствие с изискванията на Раздел III от Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси (ДВ, бр. 43/2011 г. с изм. и изм.). Всички складове за съхранение на ОХВ и С са обозначени с табели, указващи класовете на опасност на съхраняваните химикали, съгласно изискването на чл. 7, ал. 2, т. 6 от Наредбата. Към момента на проверката не е установена промяна в местата за съхранение на ОХВ и С. При установяване на течове, разливи или други отклонения от изискванията на нормативната уредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества, несъответствието се отстранява веднага и отговорникът/дежурният на оперативен отдел докладва за установеното несъответствие в дневния си рапорт. До момента на проверката не са установявани несъответствия.

Условие № 9. Емисии в атмосферата

Изградени са и се експлоатират пречиствателни съоръжения, описани в Условие 9.1.1.1. В момента на проверката инсталацията за дикалциев фосфат и инсталацията за фосфорна киселина не са в работен режим. За всяко от пречиствателните съоръжения се води документация, включваща: контролирани параметри (технологичните параметри, чиито контрол осигурява оптимален работен режим на пречиствателните съоръжения), оптимални стойности за всеки един от контролираните параметри, честота на мониторинг на контролираните параметри и вида на оборудването за мониторинг/методите за изчисляване на стойностите на контролираните параметри е изготвена и представена по време на проверката. Емисиите на отпадъчни газове от площадката не водят до нарушаване на нормите за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух и другите действащи норми за качество на въздуха. Дружеството извършва СПИ на експлоатиращите съоръжения при спазване на регламентираните срокове. С писма вх. №№ 26-00-4557/22.05.2023 г., 26-00-4557(А2)/09.06.2023 г. и 26-00-4557(А4)/09.10.2023 г. са представени доклади за СПИ емисиите на вредни вещества в отпадъчните газове от изпускащите устройства, посочени в Таблица 9.6.1.1. СПИ на прахови емисии от ИУ № 7, посочено в Таблица 9.6.1.2., не са извършвани, тъй като оборудването сушилка-гранулятор, част от инсталацията за производство на дикалциев фосфат не е пускано в експлоатация през 2023г. През 2024 г. до момента на проверката сушилка-гранулятор е работила само 1 работен ден при капацитет 125 кг час от максимален капацитет 300 кг/час, което е натоварване от 45 %, предвид което не е имало условия за извършване собствени периодични измервания на прахови емисии от ИУ № 7. СПИ са извършени от акредитирани лаборатории. Изготвен е план за мониторинг на емисиите в атмосферата от всички изпускащи устройства на площадката, съгласно условията в КР. Планът за собствен мониторинг е представен в РИОСВ-Варна, с писмо вх. № 26-00-3749/А37/11.09.2023г. и съгласуван от Изпълнителна агенция по околна среда и водите, с писмо с Из.№ 3152/30.10.2023г. на ИАОС. За периода от 2023 г. до момента на проверката в РИОСВ-Варна не са постъпвали жалби и сигнали за миризми от дейността на обекта. Изработена е инструкция, в която следва да се допълни с оценка на съответствието на измерените стойности на контролираните показатели с определените в разрешителното емисионни норми.

Условие № 10 Емисии на отпадъчни води

В момента на проверката инсталациите не работят и не се формират отпадъчни води. Съоръжението за физико-химично третиране на производствени отпадъчни води, включва реактор за неутрализация, утайтел и филтърпреса. Пречиствателните съоръжения се използват, както за пречистване на отпадъчните води, така и за отделяне на разтвора калциев хлорид от съдържащия се в него отпадък – кек. Изготвена е документация за пречиствателните съоръжения за физико-химично третиране на отпадъчни води, включващи реактор за неутрализация, утайтел и филтър преса, която съдържа: контролираните параметри (технологични параметри, чиито контрол осигурява оптималната работа); оптималните стойности за всеки от контролираните параметри; честотата на мониторинг на

стойностите на контролираните параметри и вид на оборудването за мониторинг на контролираните параметри. Резултатите от проверките на съответствието на стойностите на контролираните параметри на пречиствателното съоръжение с определените оптимални такива се съхраняват на площадката. През 2024 г. няма констатирано несъответствие. При извършване на тестове се поддържа затворена система на циркулация на производствените отпадъчни води. При проверката е установено, че резервоар Н-920 с вместимост 40 куб.м е запълнен на 37.8 %. В него постъпват пречистени отпадъчни води от резервоар Н-911 с вместимост 100 куб.м и чисти води (от вакуумпомпа и кондензати от пари). До момента не са предавани за пречистване производствени отпадъчни води. Дружеството има сключен договор с „В и К Варна“ ООД от 13.05.2021 г. с Анекс от 08.11.2021 г. за приемане на производствени отпадъчни води в канализационната система на гр. Варна, но няма към момента договор със специализирана фирма за транспортиране на производствените отпадъчни до ПСОВ Варна. Операторът не е отвеждал чрез цистерна пречистени производствени отпадъчни води до ПСОВ Варна за периода от издаване на КР до момента. Операторът поддържа затворен охладителен цикъл на охлаждащата система. За заустване на битово-фекални води в градската канализационна система на гр. Девня е представен договор с „В и К Варна“ ООД от 01.11.2018 г. Плана за собствен мониторинг е съгласуван с РИОСВ-Варна, което е отразено в писмо изх. № 26-00-3749/А40/03.10.2023 г. на РИОСВ-Варна. От извършения през 2023 г. мониторинг по показатели живак и кадмий в битово-фекални води се установи, че резултатите са под границата на количествено определяне на метода. Под границата на количествено определяне на метода е и съдържанието на живак и кадмий на вход на водопровода, съгласно представени анализи от 2023 г. За 2024 г. предстои да бъде извършен мониторинг. През 2024 г. не е установено нарушаване нормалната експлоатация на градската канализационна мрежа и работата на ПСОВ Девня. Собствен мониторинг на поток битово-фекални води, заустван в градска канализационна система се извършва, съгласно Таблица 10.3.3.1. През 2023 г. собствения мониторинг на приоритетно опасните вещества: живак и кадмий по Условие 10.3.3.1 е извършен веднъж, а през 2024 г. предстои да бъде извършен. Условно чистите дъждовни води от площадката са отведени в инфилтрационен блок. Операторът е изготвил инструкция за периодична проверка и поддръжка на състоянието на канализационната система на площадката (в т.ч. всички резервоари), включително установяване на течове и предприемане на коригиращи действия за тяхното отстраняване, но не е предвидено водене на отчетност.

Условие № 11. Управление на отпадъците

На площадката се приемат отпадъци с определени кодове и наименования, които са определени в комплексното разрешително. Не е констатирано предварително съхраняване на отпадъците, образувани при производствената дейност на площадката, за срок по-дълъг от три години при последващо предаване за оползотворяване и една година при последващо предаване за обезвреждане. За отпадъци с кодове 20 01 21* и 17 01 07 няма работни листи за класификация на отпадъците, съгласно Наредба № 2 за класификация на отпадъците (ДВ, бр. 66/2014 г. с изм. и доп.). Представен е актуален план/карта на площадката за предварително съхраняване на всички отпадъци, образувани на площадката в който са означени местата за предварително съхраняване на всички отпадъци, образувани на площадката. Съхранението на отпадъците на площадката се осъществява без да се допуска смесване на опасни отпадъци с други отпадъци, смесване на оползотворими и неоползотворими отпадъци, както и смесване на опасни отпадъци с други вещества, включително разреждане на опасни отпадъци. Отпадъците се предават за транспортиране, извън територията на площадката на лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците. Предаването на отпадъци за оползотворяване, в т.ч. рециклиране, извън територията на площадката, се осъществява единствено с лица, притежаващи документ по чл. 67 и/или по чл. 78 от ЗУО или комплексно разрешително за конкретния вид отпадък и за извършване на съответната дейност, въз основа на писмен договор. Предаването на опасните отпадъци, извън територията на проверявания обект за последващо третиране са съпроводени и с "идентификационен документ", съгласно Наредба № 1/04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на

публични регистри. Предаването на отпадъците, образувани от дейността на предприятието при експлоатацията на инсталацията по Условие 2, е приоритетно за оползотворяване пред обезвреждане. Операторът осъществява измерване/изчисляване на количествата образувани на площадката за отпадъци, с цел определяне на годишно количество образуван отпадък за инсталациите и продукт и стойностите на годишните норми за ефективност при образуването на отпадъци (само за отпадъците, които се генерират пряко от производствения процес). Отчетността в съответствие с нормативните изисквания се води в НИСО. Изпълненията на условията на КР по управление на отпадъците за извършваните през отчетния период дейности на площадката са докладвани, като част от ГДОС за 2023 г. Преносът на всички опасни и неопасни отпадъци извън производствената площадка, е докладван съгласно изискванията на Регламент № 166/2006 г. относно създаването на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители (ЕРИПЗ).

Условие № 12. Шум

Дейностите, извършвани на производствената площадка се осъществява по начин неопускащ предизвикване на шум в околната среда над граничните стойности на еквивалентно ниво на шума. СПИ се извършват един път на две последователни календарни години. С писмо вх. № 26-00-4557/22.05.2023 г. в РИОСВ-Варна са представени доклад и резултати от СПИ за нивата на шум, излъчван в околната среда. Граничните стойности на нивата на шум не се превишават. Операторът докладва, като част от ГДОС установените несъответствия с поставените в разрешителното максимално допустими нива на шума, причини за несъответствията, предприети/планирани коригиращи действия, както и оплаквания от живущи около площадката.

Условие № 13. Опазване на почвата и подземните води от замърсяване

Не е констатирано инжектиране, реинжектиране, пряко или непряко отвеждане на приоритетно опасни, приоритетни, опасни и вредни вещества в почвите. За сорбиращ материал на площадката се съхранява пясък на подходящи места - до цех флуиди и открита източна площадка, на площадки за съхранение на масла и течни суровини. Извършва се визуален оглед и тестване за евентуални течове. Към момента на проверката не са установени течове. За сорбиращи материали се използват пясък и парцали и се съхраняват на подходящи за целта места, в работилницата и в склада. Извършва се периодичен контрол и проверка на инсталацията преди началото на всеки тест и контрол. В момента на проверката не е констатирано наличие на течности в резервоари, технологично/пречиствателно оборудване или тръбопроводи, от които са установени течове, до момента на отстраняването им. При изграждането на конструкции, инженерно строителни съоръжения и други са използвани сертифицирани материали.

Условие 13.2. Условия за мониторинг на почвата

Извършен е собствен мониторинг на почви от акредитирана лаборатория за рН и фосфати, съгласно представен и съгласуван с РИОСВ и ИАОС план за мониторинг на почвите. Резултатите от собствения мониторинг на почвите се документират и съхраняват на площадката. Не са предприемани допълнителни мерки за опазване на почвите. Обобщени резултати от изпълнение на инструкциите по Условие 13.1, са докладвани, като част от ГДОС за съответната година.

Условие № 14. Предотвратяване и действия при аварии и случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и/или причинени екологични щети

Разработена е инструкция за оценка на риска от аварии при извършване на организационни и технически промени, утвърдена на 16.11.2023 г. от ръководител оперативна дейност. Операторът е извършил класификация на предприятието в съответствие с изискването на чл. 103, ал. 1 на Закона за опазване на околната среда. При проверката е представен доклад от извършена класификация на предприятието по чл. 103, ал. 1 на ЗООС, но същият не е документиран в съответствие с Приложение № 1 на Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях, посл. изм. и доп. ДВ, бр.

62/05.08.2022 г.). Съгласно заключенията от доклада предприятието не се класифицира с нисък или висок рисков потенциал. В обекта е наличен Аварийен план, в който са подробно разписани мерки за предотвратяване и ликвидиране на последиците при авария. Аварийния план се проигравя ежегодно. Представен е Дневник за регистриране на всяка възникнала аварийна ситуация, съдържащ посочените в условие 14.3 елементи. Съгласно записите в дневника и ГДОС за 2023 г. през периода (19.05.2023 г.-31.12.2023 г.) не са регистрирани аварийни ситуации на територията на „Технофос“ АД, гр. Девня.

Условие № 15. Преходни и аномални режими на работа (пускане, спиране, внезапни спираня и други)

Инсталациите по Условие 2 са оборудвани с пречиствателни съоръжения които се експлоатират в едно с пуск и спиране на съответните инсталации. Същите се експлоатират, съгласно разработена технологична инструкция, съдържащи необходимите мерки и действия, осигуряващи оптималното протичане на производствените процеси. Изработен е и се прилага план за мониторинг при аномални режими на инсталацията по Условие № 2, включващ вида, количествата и продължителността във времето на извънредните емисии, метода на измерване и контрол. Обобщени резултати от мониторинга се представят, като част от ГДОС за съответната година.

Условие № 16. Прекратяване на работата на инсталациите или на части от тях

През отчетния период (19.05.2023 г.-19.11.2024 г.) не е извършено прекратяване на работата на някоя от инсталациите или на части от тях.

Последващи действия:

Проследяване на изпълнението на 32 бр. предписания със текущ срок за изпълнение, дадени на изпълнителния директор на „Технофос“ АД, гр. Девня.

Заключение за съответствие на обекта с екологичното законодателство

От извършената проверка на „Технофос“ АД, гр. Девня се установи, че операторът е предприел действия за спазване на екологичното законодателство.